

OŠ Jožeta Krajca Rakek
Partizanska cesta 28

1381 Rakek

VERSTVA V SLOVENIJI

(seminarska naloga)

Državlјanska in domovinska vzgoja ter etika

Mentorica:
Tjaša Prudič

Avtorica:
Teja Plavčak

Rakek, november 2011

1. UVOD

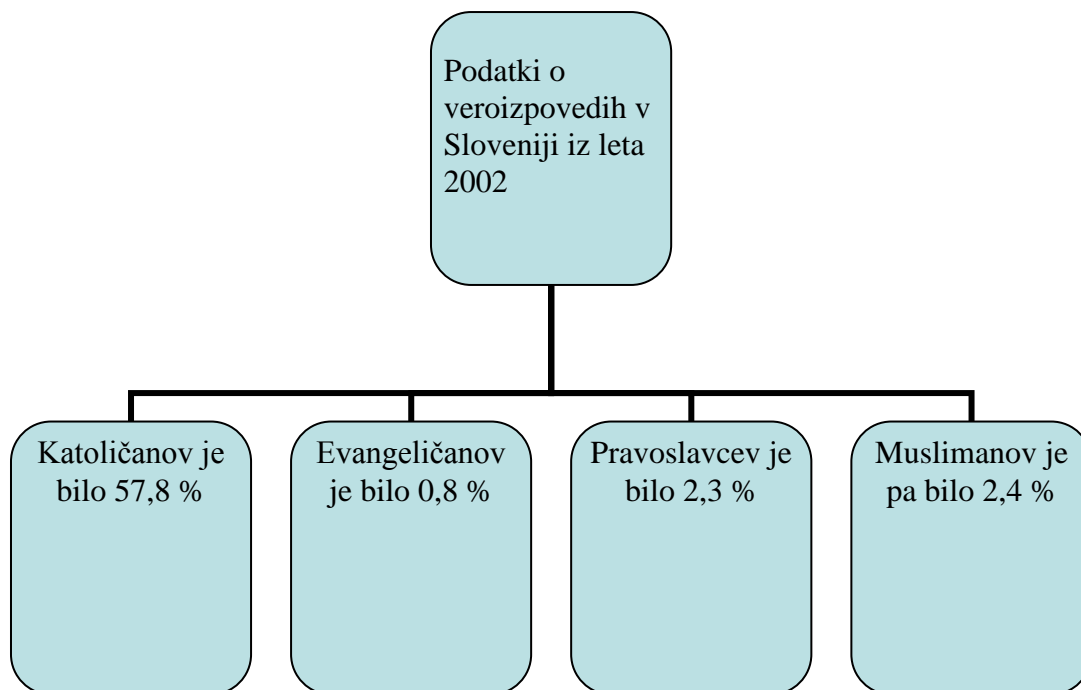
Odločila sem se za temo Verstva v Sloveniji, ker me zanima kakšne vere imamo v Sloveniji in koliko vernikov imajo posamezne vere. Poglobljanje v posamezne vere me trenutno ne zanima, zato se nisem odločila za določeno vero, ampak na splošno vere v Sloveniji. V moji seminarski nalogi bom na kratko napisala značilnosti posameznih ver.

Upam, da vam bo moja seminarska naloga všeč in da bodo moji sošolci, če bodo brali, spoznali kaj novega kar jih bo mogoče v nadaljevanju vzpodbudilo k raziskovanju posameznih ver.

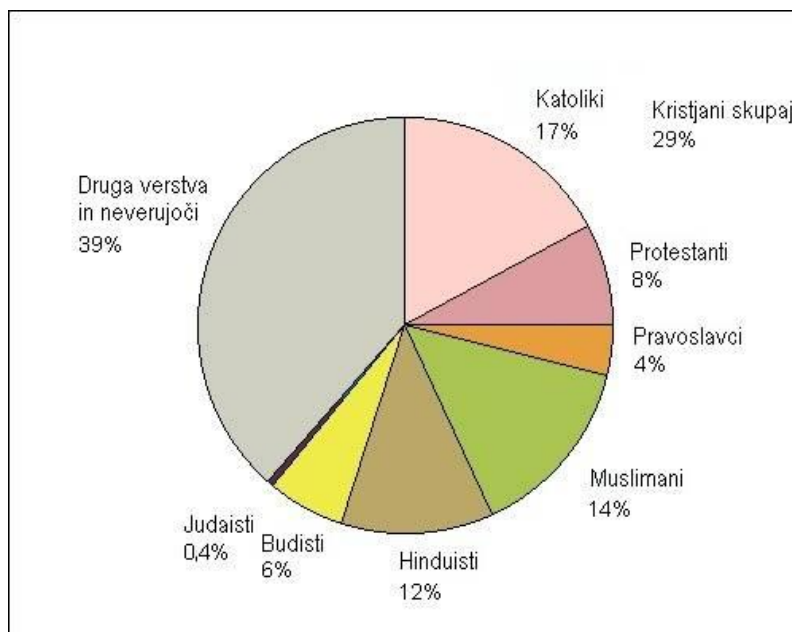
Moj cilj je, da se naučim in vam napišem čim več o verah in da mi kasneje med šolskim letom ne bo potrebno izdelovati seminarske naloge, ker jo bom izdelala že sedaj.

Želim vam prijetno branje. ☺

2.1 NASPLOŠNO O VERSTVIH

Na svetu poznamo različna verstva. (glej diagram)

Človek, ki ne veruje v nobeno vero je ateist.

V Sloveniji je najbolj razširjena katoliška vera, sledi ji islamska, pravoslavna ter evangeličanska.

2.2 KATOLIŠKA VERA

KATOLIŠKA CERKEV

Kot sem že na prejšnji strani omenila, največ Slovencev pripada katoliški veri.

Rimsko katoliško cerkev vodi rimski papež in je najstarejša in ena izmed najbolj organiziranih verskih skupnosti. Katoliška cerkev ima sedem zakramentov in deset zapovedi. Katoličani verujejo v enega Boga (očeta vsemogočnega, stvarnika nebes in zemlje) in v enega gospoda Jezusa Kristusa (edinorojenega sina božjega). Pripadniki katoliške cerkve verujejo tudi v posmrtno življenje. »Razvrstitev nedelj in cerkvenih praznikov v katoliški veri imenujemo cerkveno leto, ki se začne z adventnim časom.« (vzeto iz knjige: Znamenja na poti k Bogu, str.42)

V Sloveniji vodi cerkev nadškof, trenutno je to Anton Stres.

Katoliška Cerkev v Sloveniji je razdeljena na dve nadškofiji in štiri škofije: Ljubljansko nadškofijo, Mariborsko nadškofijo, Koprsko škofijo, Novomeško škofijo, Celjsko škofijo in Murskosoboško škofijo.

Naši kraji sodijo v Ljubljansko nadškofijo.

Simbol katoliške cerkve.

2.3. PROTESTANTSKA VERA / EVANGELIČANSKA VERA

Protestantizem se je začel, ko je Martin Luther leta 1517 nabil na cerkvena vrata v Wittenbergu 95 tez (zahtev) protestantov. Gibanje je dobilo ime leta 1539 po skupini nemških knezov, ki so tega leta protestirali pri Papežu, ker niso smeli imeti svojih verskih idealov. Lutrove ideje so kmalu prevzeli tudi drugi evropski misleci (Francoz Jean Calvin, Švicar Ulrich Zwingli ...) in jih razširili po Evropi.

Najpomembnejše zahteve protestantov:

- zahteva po prevodu biblije,
- zahteva za opravljanje bogoslužja v ljudskem jeziku, ne v latinščini
- zahteva proti prodaji odpustkov za denar,
- proti čaščenju svetnikov,
- proti celibatu,
- zahteva po nepriznavanju papeža,
- zahteva po neposrednem stiku med verniki-laiki in Bogom,
- proti spovedi,
- za odpravo samostanov,
- zahteva proti izkoriščanju preprostih ljudi, na račun katerih se Rimskokatoliška cerkev bogati,
- zahteva proti gradnji bogatih katoliških cerkva...

Protestantizem je krščansko gibanje, ki priznava Sveto pismo za edino avtoriteto in se je v času reformacije v srednji do pozni renesansi v Evropi odcepilo od rimskokatoliške cerkve.

Protestantizem velja za eno od treh največjih vej krščanstva (skupaj z rimskokatolištvom in pravoslavljem), obsega pa različne obsege teoloških in družbenih pogledov. V Sloveniji večina protestantov živi v Prekmurju in pripada Evangeličanski Cerkvi. Prve protestantske države so nastale na območju današnje Nemčije.

Slika prikazuje zunanost protestantske cerkve.

Evangeličanska cerkev Augsburške veroizpovedi na Slovenskem zaobjema 13 cerkvenih občin s približno 18.000 verniki. Začetki omenjene Cerkve segajo v 16.stoletje, ko so reformatorji Primož Trubar, Jurij Dalmatin, Sebastian Krelj ter drugi položili temelj slovenskemu jeziku ter hkrati izdali prve tiskane knjige v slovenščini (Abecednik in Katekizem).

V dobi protireformacije je bilo to gibanje zatrto, ohranilo se je le na vzhodu dežele, ki je bil pod madžarsko upravo in sicer v obliki dveh cerkvenih občin (Šurd in Nemešča). Po vzhodnem delu Slovenije (Prekmurje) so zopet začele nastajati evangeličanske cerkvene občine. Velik delež so prispevali prekmurski duhovniki, ki so bili aktivni tako na literarnem kot na šolskem področju. Danes je cerkev organizirana na podlagi zapisa iz leta 1977. V javnosti jo zastopa predsedstvo cerkve. Evangeličanska cerkev izdaja mesečnik "Evangeličanski list" in "Evangeličanski koledar", je pa tudi članica Svetovne luteranske zveze in Konference evropskih cerkva.

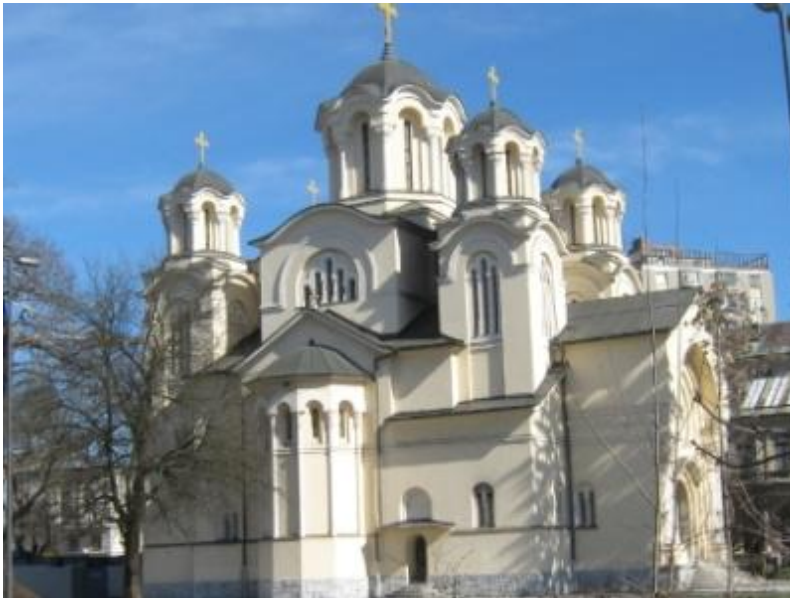

Slika prikazuje evangeličansko cerkev v Murski Soboti.

2.4. PRAVOSLAVNA VERA

Pravoslávje spada med tri večje veje krščanstva. Od katolištva se je ločilo po vzhodnem razkolu leta 1054. Razširjeno je predvsem v Vzhodni Evropi in na Bližnjem vzhodu. Za pravoslavje je značilno, da nima enotnega poglavarja, kot je papež pri katolikih. Vsaka državna ali narodna Cerkev je samostojna in ima svojega patriarha, ki je njen poglavar.

Na sliki je Ljubljanska pravoslavna cerkev.

Pravoslavna cerkev je razdeljena na številne manjše enote, izmed katerih so najpomembnejše:

- Ekumenski Patriarhat Konstantinopla
- Albanska pravoslavna Cerkev
- Bolgarska pravoslavna Cerkev
- Grška pravoslavna Cerkev
- Pravoslavna cerkev Cipra
- Romunska pravoslavna Cerkev
- Ruska pravoslavna Cerkev
- Srbska pravoslavna Cerkev

Srbska pravoslavna cerkev v Sloveniji je druga največja krščanska verska skupnost v Sloveniji (za Rimskokatoliško cerkvijo) in tretja največja verska skupnost nasploh (tako za muslimansko). Je največja izmed pravoslavnih cerkva v Sloveniji. Leta 1991 se je za pravoslavce izreklo 46.634 ljudi (3,1 % celotnega prebivalstva), pri čemer niso navedli, kateri pravoslavni cerkvi pripadajo. V Sloveniji pravoslavna cerkev deluje uradno od leta 1976. Sedež cerkve se nahaja na *Grubarjevem nabrežju 20* v Ljubljani.

Zaradi majhnega števila vernikov pravoslavne cerkve v Sloveniji le-ta ni samostojna v religijsko-teritorialnem smislu, ampak skupaj s Srbsko pravoslavno cerkvijo na Hrvaškem tvorita enotno Metropolijo Zagrebško-Ljubljansko.

Stolnica »Svetog Save« v Beogradu.

2.5 ISLAM

Íslam je monoteistična religija muslimanov, ki verujejo, da se je bog (ar. ﷲ Allah, slovenjeno Alah) preko nadangela Gabrijela razodel preroku Mohamedu. To razodetje je zabeleženo v Koranu, sveti knjigi islama.

Islam pomeni »pokorščino (bogu)«, s tem pa je povezan tudi izraz *diin*, ki obenem pomeni »način življenja« in »religijo«. Izraz »islam« izhaja iz slovničnega korena *s-l-m* in je v etimološkem sorodu z besedami, kot npr. *salaam* (»mir«; tudi običajen pozdrav) ali *muslim*. Iz množinske oblike slednje besede (*musulmaan*) izhaja izraz za muslimana, ki pomeni »božjega vazala«, oziroma »tistega, ki se pokori oz. preda« (bogu).

Islam se naslanja na monoteistično tradicijo svetopisemskega očaka Abrahama, zato ga skupaj z judovstvom in krščanstvom uvrščamo med abrahamske religije. Po muslimanskem izročilu vsa našeta verstva podajajo isto poslanico Boga človeštvu, pri čemer podaja Koran, sveta knjiga islama, poslednje razodetje boga. V večini islamskih verskih praks verniki ne potrebujejo duhovnika kot posrednika za stik z bogom in naj bi sami brali sveto knjigo Koran. Pomen duhovščine je, razen pri šiitih, manjši kot v katoliški cerkvi. Islam obsega tri glavne veje verovanja, ki si medsebojno nasprotujejo glede nasledstva Mohamedovega sporočila; to so sunitska, šiitska in haridžitska veja. Nekateri priznavajo sufizem, mistični islam, kot četrto

vejo islama, vendar pa se imajo mnogi sufistični redovi, ki jih najdemo po vsem islamskem svetu od Senegala do indijske podceline, bodisi za sunite, bodisi za šiite.

Morda najbolj jedrnato in jasno je verovanje muslimanov izraženo v dveh *šahaddah* (kar v arabščini pomeni »dve trditvi«): *Laa ilahi ila-llah; Muhammada rasulu-llah* — »Ni božanstva razen Boga; Mohamed je Božji prerok«. Recitiranje in verovanje v ti trditvi, ki predstavljata enega od stebrov islama, sta pot do islamske vere.

Učenje Islamske skupnosti temelji na ehli-sunnijški akidi, verovanju ter hanefijskem pravnem obrazcu in na osnovnih temeljih: Kur'anom, sunnetom, idžmaom in kijasem.

Verujejo v Alaha Sveta knjiga muslimanov je Koran. Mošeje so cerkve, ki so namenjene skupni molitvi in so središče skupnosti. Id al-fitr je praznik ob koncu posta, ramadana. Verniki se udeležujejo posebnih molitev v mošeji in delijo hrano revežem. Uživajo praznične obede, obiskujejo prijatelje in sorodnike, izmenjujejo darila in čestitke. To je čas izkazovanja hvaležnosti za Alahovo milost in za njegovo pomoč med postom. Id al-adha se praznuje pri muslimanih, ki ostanejo doma, medtem ko so drugi na hadžu. Praznujejo ga v spomin na dogodek, ki ga opisuje Koran, v nekoliko drugačnih okoliščinah pa tudi Tora in Stara zaveza. Bog je prosil Ibrahima, naj mu v dokaz poslušnosti žrtvuje svojega ljubljene sina Ismaila. Prav ko je Ibrahim hotel ubiti Ismaila, je Bog poslal na Ismailovo mesto ovna. Praznik slavi Ibrahimovo vero v Boga in božje usmiljenje. Po popisu iz leta 2002 je muslimanov v Sloveniji okrog 50.000. V tem številu niso upoštevani gosotojoči delavci iz BiH, ki so večinoma muslimani. Tudi iz Makedonije, Kosova itd. Islamska skupnost ima stabilno število vernikov.

Muslimanska cerkev se imenuje džamija. (na sliki zgoraj)

3. ZAKLJUČEK

Ob izdelovanju naloge in iskanju informacij sem izvedela več o verah na splošno in tudi o posameznih verah v Sloveniji.

Največ težav sem imela pri kakšni posamezni veri, če nisem našla dovolj podatkov. Pomagala sem si z Wikipedijo. Presenečena sem bila, ko sem videla kako velike in lepe cerkve imajo nekatere vere. Naše običajne cerkve niso nič kaj posebnega, ko pa sem videla npr. muslimansko cerkev (džamijo) pa nisem mogla verjeti, da tudi tako velike cerkve obstajajo.

Za seminarsko nalogo sem porabila veliko časa. Drugače je pa moje mnenje o seminarski nalogi je pozitivno saj sem izvedela nove informacije. Motili so me le dolgi naslovi od spletnih strani, saj se mi ne zdijo tako pomembni. Moj predlog je da, ne bi pisali elektronskih naslovov oz. vsaj ne vseh.

V seminarski nalogi sem najprej naredila diagrama o verstvih v Sloveniji in o verstvih na Svetu. Potem sem se opredelila na katoliško vero poiskala fotografije ter seveda podatke o katoliški veri. Kasneje sem poiskala informacije o evangeličanski veri in našla sliko od evangeličanske cerkve v Murski Soboti. Od pravoslavne vere sem prav tako našla podatke in pa sliko pravoslavne stolnice v Beogradu, ki sem jo enkrat tudi sama obiskala. Je zelo velika. Od Islama oz. muslimanstva se mi je zdela pa še posebej zanimiva njihova cerkva, ki se mi zdi zelo zelo velika in posebna, kot kakšna palača. Upam, da vam je bila moja seminarska naloga všeč.

VIRI IN LITERATURA

Spletne strani:

Katoliška vera, nasplošno o verstvih:

http://www.google.si/search?hl=sl&sugexp=kjrnc&cp=12&gs_id=1a&xhr=t&q=katoliška+cerkev&gs_sm=&gs_upl=&bav=on.2.or.r_gc.r_pw..cf.osb&biw=1280&bih=929&um=1

katoliška vera:

<http://www.druzina.si/icd/spletnastran.nsf/all/Cerkev%20v%20Sloveniji?OpenDocument>

katoliška vera:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Katoli%C5%A1ka_vera

protestantska vera:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Protestantizem>

protestantska vera:

<http://www.google.si/search?q=protestantska+cerkev&hl=sl&biw=1280&bih=772&prmd=imvns&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=5k22TvbLKcvJsga4qtT-BA&ved=0CEIQsAQ>

islam:

http://www.google.si/search?hl=sl&tbm=isch&q=d%C5%BEmija&revid=97017920&sa=X&ei=ak62TozwOYjRsgbB_-HSAw&ved=0CDUQ1QIoAA&bav=on.2.or.r_gc.r_pw..cf.osb&biw=1280&bih=772&ech=1&psi=6022Tt6QENDFtAav-MGzBQ.1320570349865.5&emsg=NCSR&noj=1&ei=dU62TumiPI7ssga2puDTAw

judovstvo:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Judovstvo>

islam:

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Islam>

nasplošno o verstvih:

http://www.uvs.gov.si/si/verska_svoboda_v_rs/statisticni_podatki_o_veroizpovedi_in_pripadnosti_verskim_skupnostim/

islam:

<http://religije.com/islam.htm>

protestantska vera/evangeličanska vera:

<http://www.evangelicna.si/>

http://www.evangelicna.si/page.asp?id_informacija=35&id_language=1&id_meta_type=10

protestantska vera/evangeličanska vera:

http://www.google.si/search?hl=sl&sugexp=kjrmc&cp=9&gs_id=1d&xhr=t&q=evangeli%C4%8Danska+cerkev&gs_sm=&gs_upl=&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.,cf.osb&biw=1280&bih=772&um=1&ie=UTF-

http://www.google.si/search?hl=sl&tbm=isch&source=og&sa=N&tab=wi#um=1&hl=sl&tbm=isch&sa=1&q=evangeli%C4%8Danska+cerkev+v+murski+soboti&pbx=1&oq=evangeli%C4%8Danska+cerkev+v+murski+soboti&aq=f&aqi=&aql=1&gs_sm=e&gs_upl=109661143381011459911611610113113101340160410.2.0.11310&bav=on.2,or.r_gc.r_pw.,cf.osb&fp=169bd50af0136973&biw=1280&bih=772

pravoslavna vera:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Srbska_pravoslavna_cerkev_v_Sloveniji

pravoslavna vera:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Srbska_pravoslavna_cerkev

Nasplošno o verstvih:

http://www.uvs.gov.si/fileadmin/uvs.gov.si/pageuploads/razni_dokumenti/statistika.pdf

KNJIGA Z VEČ KOT TREMI AVTORJI:

Elementi: A.Slavko Snoj...[et all]. Znamenja na poti k Bogu. Celje: Mohorjeva družba, 2002

Vse internetne strani sem uporabljala v času izdelave seminarske naloge in sicer med 1. in 6. 11. 2011.

IZJAVA

Izjavljam, da sem nalogo izdelala samostojno. Uporabljeni pisni in elektronski viri so navedeni.

Teja